

SJEKKLISTE VED INNGÅELSE AV FOSTERHJEMSAVTALEN (revidert juni 2022)

Råd om hva du bør ta inn i din avtale med barneverntjenesten

Hvorfor behov for denne sjekklisen?

Sjekklisen er råd og anbefalinger til deg om hva du bør ta med deg inn i forhandlinger om avtalen med barnevernet FØR du signerer og tar på deg et fosterhjemsoppdrag.

For at både barn og fosterforeldre skal ha trygge og forutsigbare rammer har foreningen utarbeidet sjekklisen. Ved inngåelse av Fosterhjemsavtalen blir du en oppdragstaker – en frilanser, og anses ikke som ansatt. Det er mange rettigheter som mangler i rollen som frilanser kontra som arbeidstaker. Flere av disse rettighetene kan du sikre deg gjennom å avtale dette særskilt med barneverntjenesten.

Fosterhjemsavtalen er en privatrettslig avtale som inngås mellom fosterforeldre og barneverntjenesten. Avtalen skal brukes ved omsorgsplasseringer, ved frivillige plasseringer benyttes den så langt den passer.

Gjelder punktene i sjekklisen uten at jeg har særskilt avtalt dette?

Nei - du må særskilt sørge for å avtale punktene i sjekklisen i din avtale med barneverntjenesten. Denne sjekklisen er kun råd og anbefalinger til deg om hva du bør ta med av avtalepunkter når du inngår eller endrer fosterhjemsavtalen med barneverntjenesten. Disse punktene gjelder altså KUN om du har sørget for at de blir særskilt avtalt og satt ned i en skriftlig avtale som vedlegg til standard fosterhjemsavtale.

Hvordan får jeg punktene inn i avtalen med barneverntjenesten?

Fosterhjemsavtalen er basert på en standardavtale. Denne kan suppleres med individuelle punkter i et vedlegg til avtalen. Sett opp de punktene du vil ha med i et eget vedlegg til avtalen, og be barneverntjenesten om at dette blir en del av avtalen som undertegnes av fosterforeldre og barneverntjenesten når dere inngår fosterhjemsavtalen.

Hva slags informasjon er det nyttig å kjenne til når jeg skal inngå fosterhjemsavtalen eller endre denne?

Se gjennom disse vedleggene:

1. [Fosterhjemsavtalen \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)
2. [Standard vedlegg til fosterhjemsavtalen, om fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no)
3. [Fosterhjemsstrategien med statlige anbefalinger om økonomiske rammer kommunene bør gi fosterhjem, pkt. 4.3 \(bufdir.no\)](https://www.bufdir.no)
4. [Kommunenes sentralforbund \(KS\) sine veiledende satser for godtgjøring og utgiftsdekning](https://www.kommunenesentralforbund.no)

Innhold

1.0 Helsekartlegging og informasjon.....	2
2.0 Viktige rammer for stabilitet og hjelp underveis.....	2
2.1 Rett til avlastning.....	2
2.2 Akuttsituasjoner	2
2.3 Rett til opplæring og kompetansepåfyll, skreddersydd veiledning.....	3
2.4 Medlemskap i Norsk Fosterhjemsforening	3
3.0 Økonomiske prinsipper som ligger til grunn for oppdraget.....	3
3.1 Godtgjøring for å ta på seg omsorgsjobben- grunnstøtte.....	3
3.2 Yrskskadedekning	3
3.3 Frikjøp, tjenestepensjon og feriepenger	3
3.4 Sykepenger	4
3.5 Etableringstilskudd	5
3.6 Utgiftsdekning	5
3.7 Barnetrygd.....	5
3.8 Hjelpetønad og grunnstønad	5
3.9 Forsikringsordninger.....	5

1.0 Helsekartlegging og informasjon

Vi anbefaler at du tar inn i avtalen:

- Barneverntjenesten er ansvarlig for at barnet undergis en helseutredning av fysisk og psykisk helse, samt avklarer hvilken helsemessig oppfølging barnet har behov for. Dette skal så sant det er mulig skje før plassering i fosterhjemmet.
- Fosterforeldre skal ha rett til helseinformasjon om barnet før de tar stilling til om de påtar seg fosterhjemsoppdraget. Fosterforeldre skal gis fullt innsyn i helseinformasjon om barnet så lenge fosterhjemsoppdraget varer. Jf. også [Fosterhjemsavtalen pkt. 4.1](#).

2.0 Viktige rammer for stabilitet og hjelp underveis

Vi anbefaler at du tar inn i avtalen:

2.1 Rett til avlastning

- Barneverntjenesten forplikter seg til å tilby fosterhjemmet en avlastningsordning og dekke kostnader ved dette, som fosterhjemmet kan benytte seg av ved behov. Avlastning kan skje både i ferie og som regelmessige ordninger gjennom året.
- Ved avlastning i ferie skal barneverntjenesten dekke utgifter til særskilt ferieopphold for barnet. Dette anses derved ikke dekket gjennom den månedlige utgiftsdekningen.
- Å benytte avlastningstilbudet påvirker ikke fosterforeldres rett til utbetaling av arbeidsgodtgjøring/grunnstøtte i perioden barnet er på avlastning.

2.2 Akuttsituasjoner

- Barneverntjenesten forplikter seg til å avtale med fosterforeldrene hvem de skal kontakte ved akuttsituasjoner og sørge for at fosterforeldre får tilgang til en ordning som ivaretar hjelp 24 timer i døgnet.

2.3 Rett til opplæring og kompetansepåfyll, skreddersydd veiledning

- Fosterforeldre har krav på å få tilstrekkelig opplæring mens de er fosterforeldre slik at de kan ivareta barnets omsorgsbehov og seg selv som fosterhjem.
- Veiledning må gis iht. fosterforeldrenes og familiens behov, enten individuelt eller i gruppe.
- Barneverntjenesten skal minimum dekke en helgesamling årlig hvor fosterhjemmet får møte andre fosterforeldre, gjerne i regi av Norsk Fosterhjemsforening.

2.4 Medlemskap i Norsk Fosterhjemsforening

- Barneverntjenesten forplikter seg til å tegne og betale fosterhjemmets medlemskap i Norsk Fosterhjemsforening så lenge plasseringen varer. [Les mer om hvorfor dette er en fordel for alle parter.](#)

3.0 Økonomiske prinsipper som ligger til grunn for oppdraget

Vi anbefaler at du tar inn i avtalen:

Fosterhjemmet skal ikke tape økonomisk på å påta seg et fosterhjemsoppdrag. Barneverntjenesten skal ta på seg det fulle økonomiske ansvaret og kompensere for ev inntektstap og utgiftstap fosterforeldre har ved å påta seg fosterhjemsoppdraget

3.1 Godtgjøring for å ta på seg omsorgsjobben- grunnstøtte

- Fosterhjemmet skal alltid motta grunnstøtte, en godtgjørelse for å ta på seg den viktige omsorgsjobben. Godtgjøringen skal minimum være i tråd med statens faglige anbefalinger ([se Fosterhjemsstrategien i pkt. 4.3.1](#)) og ta utgangspunkt i omsorgsjobben som skal tilpasses hvert enkelt barn.
- Grunnstøtten skal utbetales i tillegg til evt. helt eller delvis frikjøp.
- Grunnstøtten skal utbetales per fosterbarn i fosterhjemmet.

Grunnstøtten er lik grunnbeløpet i folketrygden (G), og oppjusteres årlig (per 1. mai 2022 utgjør grunnbeløpet 111477).

3.2 Yrkesskadedekning

- Barneverntjeneste må forplikte seg til å tegne frivillig yrkesskadetrygd for fosterforeldrene iht. Folketrygdloven 13-13 og bekoste dekning av dette så lenge plasseringen varer.

3.3 Frikjøp, tjenestepensjon og feriepenger

Frikjøp er et tilretteleggingstiltak for å ivareta omsorgen for barnet og stabiliteten i fosterhjemmet.

Vi kaller en fosterforelder «frikjøpt» når vedkommende har avtale med barneverntjenesten om å helt eller delvis å bruke sin arbeidstid i fosterhjemsoppdraget og ikke i inntektsgivende arbeid utenfor hjemmet.

- Ved avtale om frikjøp skal hensynet til ivaretagelse av forutsigbarhet og økonomisk sikring av den frikjøpte være et overordnet hensyn.
- Ved frikjøp helt eller delvis i perioden barnet er plassert, er barneverntjenesten forpliktet til å erstatte fosterforeldrenes reelle tap av lønnsinntekt.
- Ved beregning av inntektstap skal man medregne ulike tillegg gjennom for eksempel turnus, helgetillegg, overtid mm og beregne inntektstapet reelt.
- Der fosterforelder på avtaletidspunktet ikke har en konkret jobb å frikjøpes fra, skal man legge til grunn lønnsnivå på basis av tidligere inntekt, og erfaring og inntekt man ville fått om man var ansatt utenfor hjemmet.
- Kompensasjon for inntektstap skal oppreguleres årlig i samsvar med den lønnsjustering som skjer i ansettelsesforholdet, alternativt tilsvarende prosentvise lønnsjustering som skjer for ansatte i barneverntjenesten.

- Barneverntjenesten må forplikte seg til å kompensere for tap av opptjening av tjenestepensjon, eller sørge for ordning som ivaretar fosterforeldrene tilsvarende.
- Kommunen har ikke plikt til å betale feriepenger, men det anbefales å ta inn en rett til feriepenger når man er frikjøpt helt el delvis ([se pkt. 4 i vedlegg til fosterhjemsavtalen](#)).

Varighet av frikjøpet:

For barn med store og vedvarende utfordringer/diagnoser/funksjonsnedsettelse hvor langvarig frikjøp er nødvendig, skal man ved plassering inngå langvarig avtale om frikjøp. Avtalen skal ikke være tidsbegrenset, men oppsigelig. Oppsigelsesfristen for frikjøpet skal være 3 måneder.

For barn uten kjente store og vedvarende utfordringer på plasseringstidspunktet skal frikjøpet være den første periode etter at barnet har flyttet inn. I Fosterhjemsstrategien angir Bufdir anbefaling om frikjøpets lengde den første perioden etter at barnet har flyttet inn, jf. pkt. 4.3.3.

Barnets alder	Frikjøp av fosterhjem
0-1 år	56 uker
2-5 år	46 uker
6-12 år	42 uker
13-18 år	22 uker

Etter den første perioden med frikjøp skal fosterhjem og fosterbarn ha en rett til videre frikjøp der fosterhjemsoppdraget ikke er forenelig med det å være i fullt arbeid. [Se modell for oppsummering av kriterier for frikjøp etter første periode Fosterhjemsstrategien pkt. 4.3.5](#). Frikjøpsavtalen skal da gå over til å være en ikke tidsbegrenset avtale.

Endring/oppsigelse av frikjøpsavtalen:

I forbindelse med den årlige gjennomgang av fosterhjemsavtalen jf. Fosterhjemsavtalen pkt. 3 skal det vurderes om det foreligger vesentlige endring i barn og fosterhjemmets situasjon og begrunnelsen for frikjøpet, som tilsier endring av frikjøpsavtalen. Partene skal da gjennomføre et drøftingsmøte hvor hver av partene får gi sin vurdering av behovet for fortsatt frikjøp. Det skal legges stor vekt på fosterhjemmets vurdering av behovet. Forutsetning for endring av avtalt frikjøp er at behov for frikjøp ikke lenger er til stede.

Dersom endring går ut på å redusere grad av frikjøp:

Ved vurdering av reduksjon av frikjøpsgrad skal det legges avgjørende vekt på om fosterforelderen har en deltidsjobb å gå tilbake til slik at fosterforelderen ikke påføres økonomisk tap. Dersom det ikke er tilfelle, skal frikjøpsgrad ikke endres med mindre fosterforelderen ønsker det.

Oppsigelsestid/nedskalering av frikjøp og etterlønn:

Oppsigelse av en avtale om frikjøp fra barneverntjenestens side skal skje med 3 måneders skriftlig varsel. Det samme gjelder avtale som reduserer frikjøpsgraden. Dersom fosterforelderen ikke har en stilling å gå tilbake til etter endt frikjøp, skal fosterforelderen ha krav på 6 måneders etterlønn.

Bistand til å komme i nytt arbeid:

Fosterforeldre som grunnet frikjøp har fått redusert sin mulighet på arbeidsmarkedet, skal få dekket utgifter til karriereveiledning, coaching, mm, og eventuelt støtte til etterutdanning.

Dekning av økonomisk tap som følge av frikjøp:

Barneverntjenesten skal dekke evt. økonomisk tap som oppstår for fosterforelderen som følge av frikjøp.

3.4 Sykepenger

- Fosterforeldrene skal ha rett til sykepenger fra første sykedag dersom de blir sykmeldt fra fosterhjemsoppdraget. Barneverntjenesten forplikter seg til å tegne og betale tilleggsforsikring

etter folketrygdloven 8-49 eller selv dekke sykepenger disse dagene (uten slik avtale har man kun rett til sykepenger fra 17. dag).

3.5. Etableringstilskudd

- Før signering av avtalen skal man bli enig om beløp som barneverntjenesten skal utbetale i anledning barnets innflytting i fosterhjemmet og som skal dekke utstyr, møbler, klær og som trengs for barnets etablering i fosterhjemmet.

3.6. Utgiftsdekning

- [Se utfyllende informasjon hos KS om hva utgiftsdekning gjelder.](#)
- Reiser som fosterforeldre pålegges, for eksempel ved samvær, evt. annen møtevirksomhet, godtgjøres i samsvar med det kommunale regulativet for reisegodtgjøring.
- For barn med psykiske og/eller fysiske funksjonsnedsettelse skal man ta utgangspunkt i en høyere sats for utgiftsdekning.
- [Sats for utgiftsdekning skal oppreguleres hvert år i samsvar med KS sine veiledende satser for godtgjøring og utgiftsdekning.](#)

3.7. Barnetrygd

- Som fosterforelder har man krav på barnetrygd iht. Barnetrygdloven § 2.2 ledd. Denne utbetales til fosterforeldrene og går til løpende underhold av barnet og skal ikke medføre redusert utgiftsdekning. Barneverntjenesten skal ivareta at dette kommer i stand.

3.8 Hjelpetønad og grunnstønad

- Fosterforeldrene har krav på hjelpetønad dersom fosterbarnet har behov for særskilt tilsyn og pleie på grunn av varig sykdom, skade eller lyte jf. Folketrygdloven § 6-4. Stønaden kommer i tillegg til arbeidsgodtgjøringen/grunnstøtte også når fosterhjemmet er forsterket.
- Barneverntjenesten skal avklare med NAV om det foreligger rett på hjelpetønad og evt. grunnstønad for barnet og ivareta søknad og kontakt med NAV i anledning dette.

3.9 Forsikringsordninger

- Barneverntjenesten skal dekke reiseforsikring og ulykkesforsikring for fosterbarnet med mindre dette dekkes av fosterforeldrenes egne forsikringsordninger. Se Fosterhjemsavtalen pkt. 6.4.

Norge trenger flere fosterhjem, da må også kommunene sørge for at fosterhjemmene får trygge og forutsigbare rammer til å gjøre den viktige omsorgsoppgaven!

STERKE, SYNLIGE, SAMMEN - FOR BARNA!

[Bli medlem her!](#)

